

[Forsvarsministeren.]

hensynet til helheden. Den nuværende ordning forpligter ikke værnscheferne til noget som helst andet end hensynet til deres egne værn, både hvad angår størrelse og udrustning samt øvelser, og kan værnscheferne ikke nå til enighed, så kan de overlade afgørelser af rent militære anliggender til den civile forsvarsminister, uden at der i den nuværende ordning findes een militær fagmand, som har pligt til at sige til forsvarsministeren, hvilken afgørelse der bør træffes set fra den militære helheds synspunkt. Det er denne ordning, som forhenværende forsvarsminister, det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft finder uholdbar på grundlag af sine erfaringer, det er denne tilstand, som forhenværende forsvarsminister, det ærede medlem hr. Harald Petersen på grundlag af sine erfaringer finder uholdbar, det er denne tilstand, som også jeg på grundlag af de erfaringer, jeg har haft lejlighed til at gøre som forsvarsminister, finder uholdbar, det er denne tilstand, som 5 mands udvalget og så godt som hele forsvarskommissionen finder uholdbar, fordi det eneste sikre ved denne ordning er, at enhver militær chef til enhver tid vil kunne fralægge sig ethvert ansvar for forsvaret som helhed. Det er muligt, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen finder en sådan tilstand, hvor enhver militær chef altid vil kunne fralægge sig ansvaret for den militære helhed, tilfredsstillende, men jeg tvivler om, at det ærede medlem får ret stor tilslutning.

Det er ikke meningen, at man ved den nye ordning vil frigøre forsvarsministeren og derved regeringen for noget af det ansvar, som han har som den øverste ansvarlige myndighed, men man vil også give en militær fagmand et ansvar for helheden, nemlig ansvaret for, at der om alle spørgsmål af betydning kommer til at foreligge en indstilling om, hvad der fra et militært helhedssynspunkt vil være tilrådeligt.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen talte om, at denne militære chef efter generalkommandoens forslag ville blive ikke så lidt af en militær diktator, men det er jo ikke generalkommandoens forslag, der er til behandling her på rigsdagen. Det er forsvarskommissionens og regeringens forslag, og dette forslag er på afgørende punkter vidt forskelligt fra generalkommandoens forslag. Det kunne det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen have været klar over, hvis han havde gjort sig den ulejlighed at sætte sig ind i det foreliggende materiale,

før han i går tog ordet her i tinget. Der har ikke på noget tidspunkt i forsvarskommissionen blandt socialdemokratiets, venstres, de konservatives og det radikale venstres medlemmer været nogen som helst stemning for, at forsvarschefen skulle blive „ikke så lidt af en diktator“. Der har været stemning for lige det modsatte, og det kunne det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen have fået at vide hos det ærede medlem hr. Harald Petersen, hvis han havde spurgt ham, før han talte. Derfor er der i det foreliggende forslag draget omsorg for, at den foreslåede forsvarschefs ansvar og virksomhed bliver begrænset af de direktiver, han modtager fra den parlamentariske minister. Det kunne det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen også have fået at vide, hvis han f. eks. havde spurgt venstres medlemmer af forsvarskommissionen og i særdeleshed det ærede medlem hr. Harald Petersen, før han tog ordet i går.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen spurgte mig iøvrigt, om det ikke kunne tænkes, at der blev oprettet en fælleskommando for nogle af Atlantpagtlandene, f. eks. medlemsstaterne i Nordsøområdet. Spørgsmålet om en enhedskommando for grupper af Atlantpagtens medlemsstater har offentligt gang på gang været drøftet, siden Atlantpagten blev til, og de samme argumenter og erfaringer, som har været fremført og er blevet belyst under denne debat, vil naturligvis også medføre, at Atlantpagtlandene overvejer dette problem; men jeg kender intet forslag, og jeg kender ingen beslutning, som gør det betænkeligt at gennemføre militær enhedsledelse i Danmark. Uanset Atlantpagten vil det for Danmarks vedkommende indtil videre være hensigtsmæssigt at have en militær chef, som ud fra et helhedssynspunkt har pligt til at råde den civile forsvarsminister, medens forsvaret bygges op.

Forsvarsministeren er nu den øverste ansvarlige myndighed for forsvarrets forskellige led; det bliver han også efter det nu fremsatte lovforslag, men skal han bære dette ansvar, må han også have krav på rimelige arbejdsvilkår. Det er kun rimeligt, at han ved sin side får en militær chef, som har pligt til at råde ham ud fra et helhedssynspunkt. Det er endvidere rimeligt — og derom har der været enighed blandt forsvarskommissionens overvejende flertal —, at der til hans rådighed er et apparat, som gør det muligt for ham på rigsdagens vegne ikke alene formelt, men effektivt at kontrollere, hvorledes bevilgede pengemidler til militære foranstaltninger anvendes. Det er det, som